

Läraktiviteter OM121G

Läraktivitet: Informera och undervisa medarbetare/studenter

Kursens lärandemål kopplat till läraktiviteten

- *"Beskriva och medverka i sjuksköterskans arbetsledande funktion samt samverka med andra inom vårdteamet"*
- *"Analysera och motivera sitt handlande baserat på en vetenskaplig medvetenhet"*

Förberedelser

Studenten väljer tillsammans med handledaren ut ett omvårdnadsområde där det finns behov av ökad kunskap eller reflektion bland medarbetare i verksamheten. Exempel på områden kan vara fallförebyggande åtgärder vid fallrisk, nutrition vid risk för undernäring, trycksårsförebyggande åtgärder, eller andra teman kopplade till vårdprevention, nollvisionen eller patientsäkerhet. Var kreativ i valet av undervisningsområde.

Studenten läser på om valt område i lämplig källa, exempelvis Vårdhandboken, kurslitteratur och lokala anvisningar. Studenten funderar också över vilken information som är relevant att ge medarbetarna i samband med undervisningstillfället.

Genomförande

Studenten genomför undervisningen utifrån valt ämne. Undervisningen bör vara cirka **10–15 minuter**, beroende på ämnets omfattning och möjlighet till reflektion med medarbetarna.

Handledaren kan ge stöd vid behov, men håller sig om möjligt i bakgrunden och observerar och ger återkoppling efteråt.

Efter genomförandet

Studenten reflekterar tillsammans med handledaren. Följande frågeställningar kan ligga till grund för reflektionen:

- Hur upplevde studenten att undervisningen gick? Vad fungerade bra?
- På vilket sätt baserade studenten sin undervisning på evidens och aktuell kunskap?
- Vad hade studenten kunnat göra annorlunda i genomförandet?
- Hur upplevde studenten sin roll som "ledare" i undervisningsmomentet?
- Gavs det utrymme till reflektion/frågor från deltagarna?

Läraktivitet: Information/undervisning till vårdtagare eller närstående

Kursens lärandemål kopplat till läraktiviteten

- *Kommunicera, bemöta, informera och undervisa vårdtagare och närstående utifrån ett personcentrerat förhållningssätt.*
- *Hantera läkemedel på ett patientsäkert sätt och kunna informera om läkemedelseffekter och biverkningar för vanligt förekommande läkemedel hos äldre.*

Förberedelser

Läkemedelsinventering (självständigt moment, se exempel längst ner):

Studenten gör en lista över 5–10 **vanligt förekommande** läkemedel hos äldre personer på aktuell verksamhet (ex läkemedel mot högt blodtryck, antikoagulantia, analgetika, diuretika etc). Läs på i FASS och andra relevanta källor för varje läkemedel och notera kort följande delar:

- Läkemedel
- Indikation
- Verkningsmekanism
- Vanliga biverkningar
- Viktiga patientråd/särskilda övervägande vid exempelvis hög ålder/samsjuklighet

Studenten väljer därefter i samråd med handledare ut **ett** (1) läkemedel att fokusera extra på. Det kan vara ett av vårdtagarens ordinarie läkemedel, vid behovs medicinering alternativt ett nyinsatt läkemedel. Studenten förbereder ett kort undervisningsmoment på cirka 5-10 minuter kring valt läkemedel.

Genomförande

Studenten genomför ett undervisande samtal med vårdtagaren och/eller närstående alternativt i ett simulerat scenario med fokus på valt läkemedel. Handledaren kan ge stöd vid behov, men håller sig om möjligt i bakgrunden och observerar och ger återkoppling efteråt.

Målet är att:

- Förklara syftet med läkemedlet, dess verkan och vanliga biverkningar på begriplig nivå

- Säkerställa förståelse genom exempelvis teach-back, aktivt lyssnande och öppna frågor
- Använda ett personcentrerat förhållningssätt
- Kommuniera tydligt och patientsäkert inom ramen för sjuksköterskans ansvarsområde
- Ge möjlighet till frågor/reflektion från vårdtagare/närstående

Efter genomförandet

Studenten reflekterar tillsammans med handledaren. Följande frågeställningar kan ligga till grund för reflektionen:

- Hur upplevde studenten kommunikationen med vårdtagare/närstående?
- Vad utfördes bra och finns det delar studenten kan utveckla?
- Vad upplevde studenten som utmanande i genomförandet?
- Hur gjorde studenten för att informationen skulle bli personcentrerad?
- Följde studenten upp att vårdtagare/närstående förstått informationen? På vilket sätt?

Exempel på läkemedelsinventering

Läkemedel	Indikation	Verkningsmekanism	Vanliga biverkningar	Viktiga patientråd/särskilda överväganden
Metoprolol	Hypertoni, angina, arytm	Betablockerare – sänker hjärtfrekvens och blodtryck	Trötthet, yrsel, kalla extremiteter	Ta samma tid varje dag, avsluta inte plötsligt

Läraktivitet: Skattningskalor

Kursens lärandemål kopplat till läraktiviteten

- *Tillämpa olika skattningskalor och riskbedömningsinstrument relevanta för omvårdnaden av den äldre personen*
- *Utföra och beskriva personcentrerad omvårdnad utifrån omvårdnadsprocessens samtliga steg med fokus på den äldre personen*

Förberedelser

Studenten läser in sig på minst två av nedanstående föreslagna skattningskalor/riskbedömningar i relevant litteratur. Andra instrument kan också vara aktuella beroende på i vilken verksamhet studenten genomför sin VFU.

- Visuell analog skala (VAS)
- Numerisk rating skala (NRS)
- Abbey pain scale
- Blåsdysfunktion
- Downton Fall Risk Index (DFRI)
- Mini nutritional assesment (MNA)
- Modifierad Nortonskala
- Revised Oral Assessment Guide (ROAG)

För varje vald skala reflekterar studenten kort över:

- Syftet med instrumentet
- Vad det mäter
- Hur det kan användas för att planera omvårdnad

Studenten väljer därefter, i samråd med handledaren, ut en äldre person som är lämplig för bedömning med valda instrument.

Genomförande

Studenten utför en eller två skattningar/riskbedömningar på en äldre person med stöd av handledare. Målet är att studenten ska:

- Visa färdighet och förmåga att genomföra och tolka relevanta riskbedömningar och skattningskalor.

- Identifiera risker och behov hos äldre personer
- Använder resultatet från skattningsskalor och riskbedömningar som en del i en helhetsbedömning.
- Tillsammans med handledare planera relevanta omvårdnadsåtgärder i dialog med vårdtagaren utifrån dennes behov, önskemål och resurser.
- Tillämpa omvårdnadsprocessens samtliga steg
- Dokumentera resultat av genomförda skattningar/riskbedömningar och planerade åtgärder enligt verksamhetens rutiner.

Efter genomförandet

Studenten reflekterar tillsammans med handledaren. Följande frågeställningar kan ligga till grund för reflektionen:

- Hur fungerade användningen av skattningsskalor/riskbedömning i praktiken?
- Tillämpades omvårdnadsprocessen?
- Fanns det några etiska eller kommunikativa utmaningar?
- Planerades relevant omvårdnad i dialog med vårdtagare utifrån dennes behov, önskemål och resurser?

Läraktivitet: Rapportering enligt en strukturerad metod

Kursens lärandemål kopplat till läraktiviteten

- *Rapportera omvårdnadsåtgärder utifrån en strukturerad metod.*
- *Beskriva och medverka i sjuksköterskans arbetsledande funktion samt samverka med andra inom vårdteamet.*

Förberedelser

Studenten läser in sig på SBAR-strukturen i relevanta källor, exempelvis [vårdhandboken](#) eller på [LÖF:s](#) webbsida.

Förbered en muntlig rapport genom att i samråd med handledare välja ut lämplig vårdtagare som studenten varit delaktig i omvårdnaden av. Ta del av dokumentation och samla relevant information om bakgrund, aktuellt tillstånd, omvårdnadsbehov och insatta åtgärder. Utifrån detta reflekterar studenten över vad som är viktigt att lyfta i rapporteringen och strukturerar sin muntliga SBAR-rapport därefter, rapporten ska med fördel vara i en icke-akut situation.

Genomförande

Studenten rapporterar muntligt enligt SBAR-struktur. Rapporten genomförs tillsammans med handledare i förslagsvis något av följande sammanhang:

- Som överrapportering till sjuksköterska eller annan yrkesprofession i teamet
- Till läkare i samband med rond
- Simulerat scenario med medstudent och/eller handledare

Rapporten bör vara cirka 5 minuter lång och genomföras så självständigt som möjligt beroende på situation.

Målet är att studenten ska:

- Visa färdighet och förmåga att rapportera muntligt enligt en strukturerad metod
- Säkerställa effektiv och tydlig informationsöverföring mellan yrkesprofessioner

- Ge en tydlig och sammanhållen bild av vårdtagarens aktuella status och omvårdnadsinsatser
- Visa förmåga att rapportera relevant information på ett tydligt och begripligt sätt för mottagaren
- Kommunicera på ett patientsäkert och professionellt sätt

Efter genomförandet

Studenten reflekterar tillsammans med handledaren. Följande frågeställningar kan ligga till grund för reflektionen:

- Hur fungerade det att rapportera enligt SBAR?
- Vad upplevde studenten som enkelt/svårt?
- Hur säkerställde studenten att mottagaren förstod?
- Vad kan studenten utveckla till nästa överrapportering?